

Enschede, 19 februari 2014

Beste leden van GEWIS en andere geïnteresseerden,

Op 16 april zal van 14 tot 16 uur een bijeenkomst plaatsvinden met aandacht voor oude rekenmachines. Oud-medewerker Jan Entrop vertelt over het gebruik van mechanische rekenmachines in de periode 1950 – 1965 en de eerste bedrijfscomputers in Nederland. Daarna volgt een bezoek aan de historische studieverzameling van de faculteit EWI.

Aanleiding tot de voordracht is een tweetal artikelen in het UT-nieuws eind 2013 over erfgoed op de UT met een paginagrote foto van een oude handrekenmachine in bezit van de studieverzameling. Hoe het apparaat werkte was de schrijver van het artikel duister. Het enige wat duidelijk was, was dat het pingde! Daar Jan Entrop jarenlang met zo'n apparaat zijn brood heeft verdiend, zocht hij na lezing van het artikel contact met één van de vrijwilligers van de studieverzameling, oud-informatica-docent Albert Schoute.

Samen organiseren zij nu met medewerking van GEWIS deze middag met een voordracht en rondleiding langs de historische apparaten in de studieverzameling.

U bent van harte welkom op **woensdag 16 april 2014 om 14.00 uur in zaal 3.446 op vloer 3 van Carré**. Dit is het nieuwe gebouw op de plek van De Hallen. De ingang van Carré is dezelfde als van de Waaier (vroegere "Hal-B"). Eenmaal binnen gaat u rechtdoor de trap op naar vloer 2. Het zaaltje bereikt u als volgt: u loopt de brede gang (de "diagonaal") helemaal uit. Daar neemt u de lift of loopt nog iets door naar het trappenhuis om één vloer hoger te komen. Via een links-omtrekkende wandeling naar de volgende hoek van Carré komt u langs CR-3.446. Deze etappe zullen we met aanwijzingen markeren.

Programma:

14.00- 15.00 Voordracht over oude mechanische rekenmachines

Spreker is Ir. Jan Entrop, van 1966 t/m 1988 in dienst van de THT/UT bij respectievelijk de afdeling Elektrotechniek en de faculteit Informatica.

De periode 1950 – 1965 was het tijdperk dat het einde inleidde van het rekenen met mechanische apparatuur. Vóór de doorbraak van de computer in de tweede helft van de zestiger jaren werd op verschillende vakgebieden het (wiskundig) rekenwerk in diverse bedrijfstakken door (vele) rekenaars gedaan met de handmatige en later (semi-)elektrische rekenmachines van die tijd. Denk bij banken aan de valutahandel en de obligatiemarkt. Bij verzekeringsmaatschappijen aan de berekening van risico's en premies, en bij vervoersmaatschappijen aan het opstellen van spoorboekje, vaarrooster en rendementsberekening. Ook in de techniek werd volop gerekend.

Niet alleen de bediening van de rekenmachines zal aan bod komen, maar vooral, wat er werd berekend in enige totaal verschillende vakgebieden waarin de spreker heeft gewerkt.

Sommige berekeningen zijn inmiddels, door technische vindingen, overbodig geworden en in onbruik, andere bestaan nog wel, maar zitten diep verborgen in computerprogramma's. Het onderwerp is wiskundig rekenen en de toehoorder moet er op voorbereid zijn, dat de wiskunde die aan bod komt, wat verder gaat dan alleen de stelling van Pythagoras.

Als er tijd en belangstelling voor bestaat, zal de spreker ook vertellen over het logisch ontwerp van de eerste en enige twee Nederlandse rekenmachines (computers dus), die rond 1960 met succes aan klanten zijn verkocht.

15.00 - 15.30 Pauze met een kopje thee of koffie.

15.30 – 16.00 Rondleiding

Vrijwilligers van de studieverzameling verzorgen een rondleiding bij de historische studieverzameling EWI op vloer 5 van Carré (te bereiken via de lift of het trappenhuis aan het einde van de eerder vermelde “diagonaal”). Neem alvast een kijkje op de website van de studieverzameling: www.utwente.nl/studieverzameling. Hier vindt u ook een verwijzing naar de artikelen in het UT-Nieuws.

Opgave

Graag van te voren melden dat u van plan bent te komen. Het aantal gidsen zal worden aangepast op het aantal deelnemers.

Aanmelden via activiteiten@gewis.utwente.nl of eventueel telefonisch 074 434 81 44 **vóór 10 april 2014**.

Met vriendelijke groet,
Willemien Wallinga-de Jonge,
Activiteitencoördinator GEWIS.